



Bortemplom

Az etyeki Haraszthy-Vallejo borászat

Építész: Schüller Ferenc Szöveg: Entz Sarolta Fotó: Bujnovszky Tamás

Az udvarházhoz vagy erődtemplomhoz hasonlítható birtokon két alapvető koncepció érvényesül: egyrészt a hagyományokat és funkciót tiszteletben tartó gondolkodás, másrészt a kortárs építészetre jellemző megoldásoknak és formavilágnak megfelelő tervezés.



A „bortemplom” architektúráját a bontott téglá határozza meg. Négyzet alakú perforációk díszítik és jellemzik az épületegyüttest



Az utca felé nyíló préház a borturizmust lehetővé tévő vendégfogadó hely. Templomot idéz a háttérben a gazdasági épület. A két építményt föld alatti pincerendszer köti össze

Gyönyörű hely Etyek. Biatorbágy után dombok között kanyargó úton érkezik meg ide az ember. Áthajt a falun, majd felkanyarog az Öreghegyre, és a vadszőlővel befuttatott pincék között egyszer csak megpillant egy téglából rakott tornyot... Az idén tavasszal megnyílt borászatnak, a magas kőkerítéssel körbezárt birtoknak első pillantásra van némi dél-amerikai jellege – ami nem is csoda, hiszen az egyik tulajdonos argentin.

A négyzet alakú telken két épület helyezkedik el, egy préház és egy gazdasági épület. A kettőt a föld alatt megépített pincék és a lovag-

terem kötik össze. Az első épület kőkerítésen kívüli része a környék préházaira emlékeztet. A kerítésen belül azonban, a ház egyik oldalán téglával burkolt lépcső vezet az amúgy lapos tetőre, ahová – mivel a környéken csak a meredek tető a megengedett – még egy épületrész került. A másik, a gazdasági épület architektúrája templomra emlékeztet. Oldalsó bejárat vezet a nyeregterével fedett „hajóba”. A klasszikus nyugati részen egy kissé jobbra tolt tornyot emeltek, a keletin pedig a borszentély kapott helyet.

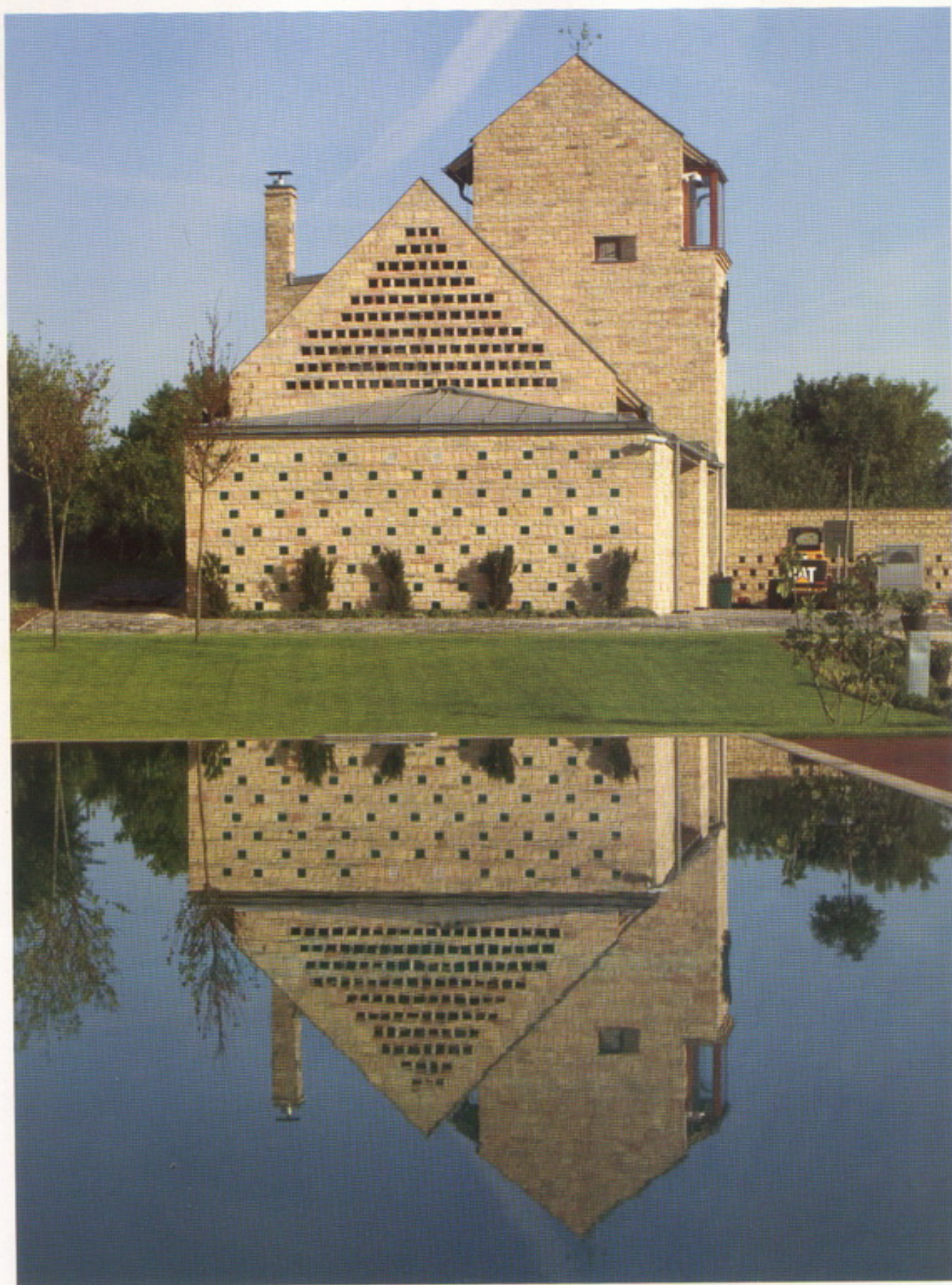
Kétféle funkciónak tesz ugyanis eleget ez a viszonylag kis pincé-

szet. Egyrészt borászat, másrészt a borturizmust lehetővé tévő vendégfogadó hely. Mindez az építészetében is tükröződik.

Az úgynevezett préházban fogadják a vendégeket, s innen lehet a pincékbe lejutni. A száraz és a nedves pince hosszú, dongaíves termét a hatalmas lovagterem kapcsolja össze. Itt található a Fülöp Krisztina tervezte, hátulról megvilágított falú bár és a hátsó falat beborító borkönyvtár, melyet maga az építész, Schüller Ferenc tervezett. A borkóstolás itt egyrészt a barmál, másrészt az egyik sarokban kialakított emelvényen kényelmes és

elegáns körülmények között zajlik. A hangulatot a külön erre a célra kialakított stúdióból szolgáltatott zenével is emelhetik.

A préselés és erjesztés a két épület közötti terepen megy végbe, a lefejtett bor innen vezetékeken keresztül kerül a pincébe, majd ismét vezetékeken át a másik épületben található palackozóba. Ez az architektúrájában templomra emlékeztető épület is kettős funkciót tölt be. A bortúrán részt vevő vendég a lovagteremből lépcsőkön keresztül a toronyba jut, ahonnan a kilátást kétfelé is a faltól falig üvegfelületeken át élvezheti. A ki-



Kilátótornya következtében leginkább egy templom tömegét idézi a gazdasági épület. Téglahomlokzatát a felületek eltérő mértékű perforációja oldja



A telekhatárra illesztett présház világos mészkőhomlokzata a helyi pincehagyományok kortárs variációja. Külön izgalmas a kertéshez történő csatlakozása, ahol a két elem, vagyis ház és fal egyetlen kompozícióban szervesül

látó alatti szinten helyezkednek el az irodák, gyakorlatilag a „hajó” nyitott fedélszékes tetőterében. Az irodák alatt, a tulajdonképpeni földszinten van a palackozó. Hogy az irodai tevékenység és az alatta zajló manipulációs munka ne különüljön el teljesen, a két szint közé acélgerendákkal alátámasztott üvegpadlót építettek be. Az irodák szintjén a három utolsó gerendaállást leválasztotta az építész, s ezzel verandát alakított ki, ahonnan újra kitekinthet az ember a környező dombokra. A palackozóterem egyik fala szintén üveggel nyílik meg a telek mellett kezdődő szőlő felé. Ezen a részen,

a különben az egész területet körülvéve kőfal hiányzik, így közvetlenül ki lehet menni a szőlőbe. A templomszerű épület „szentélye” a manipulációs térből nyíló, hatalmas kamra, ahova szükség esetén akár a gépeket is be lehet tolni. Kápolnaszerű hangulatát a zöld üveges négyzeteknek is köszönheti. Ezek a négyzetes rések, melyek a kőkerítést is díszítik, alapmotívumként fűzik egybe az épületeket.

A komplexum megépítéséhez alapvetően sóskúti mészkövet használtak, ami a környék építészetében előírt alapanyag. A lovagteremben különleges hangulatot teremt

a kagylószerű, íves minta, ami a kő vágásakor vésődik bele. A mészkő tufás állaga kissé megnehezítette az építkezést, ezért a gazdasági épületnél már pecsétes bontott téglát használtak. Ugyanez borítja a lovagteremből felvezető lépcsőt is, míg az úgynevezett présház lépcsőt és padlózatát sötét brazil palával fedték be, ami jó kontrasztja a világos mészkőnek. A felsorolaton túl fontos alapanyag az üveg, ami a helyiségeket egymással és a természettel kapcsolja össze, kellemesebbé téve a munkát és érdekessé a bortúrát. A hatalmas udvar kialakítása árulkodik igazán

a birtok turisztikai funkciójáról, mert feszített víztükrű medencét, játszóteret és árnyékos pergolákat találunk benne, sőt még látványkonyhával is bővílni fog.

Turizmus és borászat, a hagyományos funkciót kielégítő terek és a nagyvonalú reprezentáció jó együttest alkotnak az öreghegyi, új pincészetben.

Építész: Schüller Ferenc

Építész munkatársai:

Kardos Gábor, Kovács Balázs

Belsőépítész: Fülöp Krisztina

Statikus: Helle László

Gépész: Dévényi Gyula, Lucz Ártilla